

MINUTA

Dezbaterii publice din data de 09.05.2018 la sediul Palatului Parlamentului privind proiectele de ordin de ministru de aprobare a planurilor naționale de acțiune pentru speciile *Ursus arctos* și *Canis lupus*

Ca urmare a solicitărilor scrise ale asociațiilor legal constituite de organizare a unei dezbateri publice privind proiectele de ordin de ministru de aprobare a planurilor naționale de acțiune pentru speciile *Ursus arctos* și *Canis lupus*,

și în conformitate cu art. 7, alin (9) și (10) din Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, Ministerul Mediului a organizat în data de 21.07.2017, la sediul instituției, o dezbatere publică la care au participat:

- din partea Ministerului Mediului:
  - Domnul Eugen Constantin URICEC, Secretar de Stat în cadrul Ministerului Mediului;
  - Domnul Robert SZEP, Comisar General Adjunct al Gărzii Naționale de Mediu;
  - Doamna Adi CROITORU, Director Direcția Biodiversitate din cadrul Ministerului Mediului;
  - consilieri din cadrul Direcției Biodiversitate.
- Din partea elaboratorilor celor două Planuri Naționale de Acțiune:
  - Domnii Ramon JURJ și Ovidiu IONESCU – Planul Național de Acțiune pentru specia urs brun;
  - Domnii Silviu CHIRIAC și Mihai POP – Planul Național de Acțiune pentru specia lup;
- din partea societății civile au participat:
  - reprezentanți ai Asociațiilor de Vânătoare, gestionarilor de fonduri cinegetice și ai ocoalelor silvice;
  - reprezentanți ai organizațiilor non-guvernamentale și ai asociațiilor pentru protecția mediului;
  - reprezentanți ai administrațiilor publice județene și locale;
  - senatori și deputați din Comisiile pentru Mediu ale Parlamentului;
  - alte persoane interesate.

Doamna director Adi CROITORU, în calitate de moderator, deschide dezbaterile publice asigurând toate părțile interesate că Ministerului Mediului își dorește ca planurile naționale de acțiune pentru speciile de urs brun și lup să fie cele mai bune atât pentru cetățeni, cât și pentru specii. Doamna director Adi CROITORU prezintă persoanele din conducerea Ministerului Mediului care vor participa la dezbateri: Domnul Ministru-Secretar de Stat Eugen Constantin URICEC, domnul Robert SZEP, Comisar General Adjunct al Gărzii Naționale de Mediu. De asemenea, la dezbateri vor participa domnul Senator Emanoil SAVIN – vicepreședinte al Comisiei pentru Mediu din cadrul Senatului României, căruia doamna director Adi CROITORU îi mulțumește pentru facilitarea organizării acestei dezbateri la Palatul Parlamentului și consilieri din cadrul cabinetului doamnei Prim-Ministru.

Doamna Director Adi CROITORU prezintă pe scurt cadrul ședinței: se vor prezenta planurile de acțiune de către elaboratorii acestora, participanții vor nota

Întrebările și observațiile pe care doresc să le adreseze elaboratorilor sau reprezentanților Ministerului Mediului.

Domnul Secretar de Stat Eugen Constantin URICEC își exprimă mulțumirea și se declară onorat de participarea la un eveniment atât de important la nivel național, fiind convins că la finalul acestei dezbateri se vor găsi soluțiile pentru rezolvarea acestei probleme care trenează de atâta timp.

Domnul Ramon JURJ, manager echipa de elaboratori a planului național de acțiune pentru specia urs brun prezintă pe scurt planul de acțiune:

- Proiectul LIFE For BEAR, în baza căruia s-a realizat acest plan de acțiune, este finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de fiecare partener în parte. INCDS este beneficiarul coordonator, iar beneficiari asociați sunt Ministerul Mediului, Fundația Carpați, Ocolul Silvic Râșnov, Administrația Parcului Natural Bucegi, Regia Publică a Pădurilor Kronstadt, reprezentanți ai acestor instituții și organizații participând la primele etape de elaborare a planului de acțiune;
- Prin planul de acțiune se dorește ca, până la finalul anului 2019, să fie realizat și un plan de management complex al speciei urs brun, care să conțină date cu privire la tipuri de monitorizare, tipuri de soluționare a conflictelor;
- Proiectul a fost la nivel național, iar acțiuni concrete s-au desfășurat în zona Brașov-Valea Prahovei;
- Datele au fost colectate de pe toată suprafața de distribuție a ursului la nivel național;
- La elaborarea planului de acțiune, care s-a desfășurat în perioada ianuarie 2015-martie 2018, au luat parte 50 de specialiști și 27 de entități (organizații, instituții, dintre care: 6 ONG-uri de mediu, proprietari de terenuri/animale, gestionari de fonduri cinegetice, Universitatea Transilvania, reprezentanți ai Agențiilor pentru Protecția Mediului Județene) în cadrul a 4 întâlniri la nivel național, 8 întâlniri la nivel local;
- Obiectivul general îl reprezintă menținerea pe termen lung a populației de urs brun și a habitatului acestuia într-o stare de conservare favorabilă în coexistență cu oamenii;
- Obiectivele de conservare a speciei sunt: asigurarea arealului de distribuție și a mărimii populației, menținerea conectivității populației în regiunea Carpatică, prevenirea pagubelor și rezolvarea conflictelor om-urs, educarea, informarea și comunicarea cu privire la specia urs brun și managementul acesteia, îmbunătățirea cadrului legal și instituțional cu privire la managementul speciei;
- În elaborarea planului de acțiune s-a ținut cont de toate prevederile în domeniu ale Uniunii Europene și ale celorlalte entități specializate în conservarea și managementul, care prevăd diferite măsuri și acțiuni pentru managementul carnivorelor mari, adaptate la situația din România;
- Ca urmare a numeroaselor documente, opinii și observații transmise de către persoanele/grupurile interesate în conservarea speciei de urs brun, care au prezentat vânătoarea, termen utilizat atât de legislația românească cât și de cea europeană în acest domeniu, ca principala măsură de management propusă în planul de acțiune se impune o serie de clarificări:
  - Vânătoarea este una dintre măsurile de management, fiind 16 acțiuni principale iar fiecare dintre acestea are acțiuni secundare.

- Planul de acțiune a fost gândit pe 10 ani, acesta conținând acțiuni ce se pot face în 2-3 ani, 5 ani sau chiar 10 ani. Spre exemplu, primul obiectiv cuprinde 5 acțiuni principale
- Vânătoria nu reprezintă măsura de management principală de prevenire, ci una dintre măsurile de prevenție.

Doamna Director Adi CROITORU prezintă celor prezenți câteva răspunsuri din partea guvernelor statelor pe lângă care Ministerul Mediului, sprijinit de Ministerul Afacerilor Externe prin Ambasadele României în aceste țări a făcut demersuri în vederea relocării unor exemplare de urs brun. Toate aceste răspunsuri au fost negative, guvernele statelor respective motivându-și deciziile prin faptul că protejarea cetățenilor primează în fața protecției animalelor, sau că existența unor exemplare de urs în sălbăcie pun în pericol activitățile crescătorilor de animale sau turismului.

Doamna Director Adi CROITORU accentuează faptul că este necesar ca managementul speciei să vizeze nu doar conservarea speciei ci și siguranța cetățenilor.

Domnul Silviu CHIRIAC, reprezentant al Agenției pentru Protecția Mediului Vrancea prezintă planul național de acțiune al speciei lup:

- Proiectul a fost coordonat de APM Vrancea, care a colaborat cu APM Covasna, APM Harghita și Asociația pentru Conservarea Diversității Biologice, cu finanțare din partea Comisiei Europene și a Ministerului Mediului;
- Perioada de colectare a datelor din teren și interpretare a acestor a fost cuprinsă între iulie 2014 și ianuarie 2018, acestea realizându-se cu sprijinul a minim 25 de specialiști în domeniu;
- Planul de acțiune prezintă acțiuni de conservare în conformitate cu planurile agreate și asumate la nivel european (Planul de Acțiune pentru Conservarea Speciei *Canis lupus* în Europa și Acțiuni Cheie pentru Conservarea Carnivorelor Mari din Europa);
- Obiectivul principal al planului este de a stabili un sistem viabil de management al conservării speciei lup în România prin identificarea și planificarea celor mai importante și urgente acțiuni de conservare a speciei pe termen lung și managementul populației de lup pentru următorii 5 ani;
- Asigurarea coexistenței este absolut necesară, întrucât pentru o specie care nu este acceptată social și care nu este tolerată într-un anumit spațiu trebuie să se realizeze eforturi de conservare mult mai mari;
- Au fost identificate și ierarhizate, după consultarea factorilor interesați și a unor experți naționali, un număr de 14 amenințări și presiuni la adresa conservării speciei pe termen lung, cea mai importantă amenințare fiind prezența câinilor hoinari pe perioada pășunatului de vară;
- 27 de măsuri propuse prin planul de acțiune;

Domnul Adrian VEȘTEA – Președintele Consiliului Județean Brașov prezintă o evaluare întocmită de gestionarii fondurilor de vânătoare, Agenția pentru Protecția Mediului Brașov, Garda Forestieră Brașov și Facultatea de Silvicultură la nivelul județului Brașov:

- minim 600 de urși identificați, numărul optim la nivelul județului fiind de 340 de exemplare;
- au fost întâlnite situații precum:
Urși loviți de mașini pe DN1;
Atacuri asupra omului (5 atacuri în 2015, 8 atacuri în 2016, 20 de atacuri în 2017);

În ceea ce privește crescătorii de animale: 23 de atacuri în 2015, 34 de atacuri în 2016, 85 de atacuri în 2017, 13 atacuri în 2018).

Domnul Liviu CIOINEAG – Federația Coaliția Natura 2000

- Își exprimă dorința ca vânătoarea să fie ultima metodă de management din cauza lipsei informațiilor cu privire la numărul, structura pe sexe și răspândirea în teritoriu a populației de urs brun.
- Solicită retragerea poziționării vânătorii drept soluție de prevenire a conflictelor om-urs.
- Introducerea ca primă măsură de intervenția operaționalizarea SUAS, sub tutela Ministerului Afacerilor Interne.
- Solicită operaționalizarea sistemului de trasabilitate pentru emiterea și înregistrarea autorizațiilor de vânătoare
- Solicită introducerea activităților de monitorizare și evaluare a activităților de suplimentare artificială a hranei de către gestionarii fondurilor cinegetice
- Îmbunătățirea metodologiei de monitorizare a carnivorelor mari, metodele de monitorizare trebuie să furnizeze informații științifice, complete și credibile.

Domnul Liviu CIOINEAG adresează câteva întrebări reprezentanților Ministerul Mediului și elaboratorilor celor două planuri de acțiune, întrebările cu legătură directă cu dezbateră publică fiind:

Există măsuri care, prin planul de acțiune, pot contribui la recâștigarea teritoriului de către urs?

Se poate prezenta o situație privind situația despăgubirilor acordate?

Cum adresează planul de acțiune supra-pășunatul, planificarea de tip utilizarea terenurilor?

Doamna director Adi CROITORU răspunde punctual la întrebările formulate, prezentând date și cifre cu privire la despăgubiri, precum și la măsurile din planul de acțiune.

Domnul Adrian CIORBĂ consideră că, în calitate de locuitor într-o zonă cu efective de urs brun, există o problemă reală cu urșii în aceste zone. Acesta propune ca, în cazul în care există urși problematici, să se intervină inclusiv în zona protejată. Totodată, domnul CIORBĂ consideră că acțiunile stabilite în planul de acțiune trebuie corelate cu planurile de management ale ariilor naturale protejate.

Domnul Arpad SARKANY a declarat următoarele:

- planul de acțiune, realizat de singura autoritate științifică în domeniul cinegetic din țară, este fundamentat pe baze științifice și ecologice și nu pe argumente emoționale.
- grupurile de interese care au contestat rezultatele studiilor realizate de INCDS nu au prezentat argumente fundamentate pe cercetări întocmite de acestea, nefiind realizate de acestea cercetări științifice cu rezultate concrete.
- singurii care au contribuit cu bani în conservarea speciei de urs brun sunt gestionarii fondurilor cinegetice, datorită cărora există în acest moment cel mai mare și cel mai viabil număr de exemplare de urs brun.

Domnul Senator Barna TÂNCZOS menționează faptul că în județul Harghita conflictele om-urs sunt zilnice, recent un copil fiind atacat pe drum de un exemplar de urs brun.

Domnul senator mai adaugă următoarele:

- problemele sunt generat de oameni și trebuie rezolvate tot de oameni
- viața umană este mult mai importantă decât viața oricărui animal

- habitatul ursului trebuie protejate iar planul de acțiune vine în sprijinul celor care încearcă conservarea speciei și a habitatelor acesteia
- vânătoria ca măsură de stabilire a unei populații optime în anumite regiuni cu cote de vânătoare pe vârstă și pe sexe este o metodă bună
- asociațiile de vânătoare, care de mult timp supraveghează habitatele și protejarea speciei, să fie recompensate în mod corespunzător pentru serviciile pe care acestea le oferă.
- intervenția să fie imediată, 24 ore, în cazul urșilor care cauzează probleme.
- Sistemul de despăgubiri este birocratic, fiind necesară trecerea acestui sistem la nivel local/județean.
- Implementarea unor compensații pentru persoanele care au avut de suferit fizic de pe urma unor atacuri ale exemplarelor de urs.
- acțiuni concertate cu toți factorii implicați, inclusiv fermieri, care să împiedice prezența ursului în apropierea localităților, acțiuni precum terenuri cultivate cu porumb special pentru animalele sălbatice.

Domnul Iosif BENKE exemplarele de urs și lup nu sunt pe cale de dispariție ci dimpotrivă, acestea se află într-o stare de conservare favorabilă, fiind bine protejate. Domnul BENKE mai adaugă următoarele:

- Planul de acțiune pentru specia urs brun este unul echilibrat, numeroși factori interesați fiind implicați în elaborarea sa.
- Există o gravă tensiune socială în teritoriu, situație apărută după anul 2016 când nu au mai fost emise cote de vânătoare.
- Numărul urșilor a crescut cu cel puțin 1000 de exemplare, dintre acestea 500 îl reprezintă sporul natural, iar 500 urșii nerecoltați.
- Solicită emiterea unui ordin pentru recoltarea unui număr adecvat de urși.
- În ceea ce privește planul național de acțiune pentru specia lup, domnul Benke consideră că specia lup nu este beneficiară a acestui proiect.
- Pagubele declarate produse lupi sunt sub 10% din pagubele produse efectiv de această specie.
- Gestionarii nu sunt interesați de protejarea speciei lup în cazul în care nu li se asigură compensări financiare raportate la numărul de exemplare din teren.
- Emiterea unui ordin cu cote de derogare pentru specia lup defalcat pe gestionari
- Asumarea obligațiilor de pază și cheltuieli cu condiția revenirii la situația anterioară anului 2016.

Domnul Neculai ȘELARU – Președinte A.G.V.P.S. a menționat următoarele:

- orice poziție extremistă în adoptarea unei decizii va fi dăunătoare protecției și conservării marilor carnivore
- soluționarea problemei intră în sarcina exclusivă a Guvernului României, Directiva Habitare fiind flexibilă
- cele mai bune și complet elaborate planuri de acțiune de până acum, îmbunătățirea acestora fiind posibilă prin observații concrete ce pot fi luate în considerare
- Guvernul României nu trebuie să mai tergiverseze soluționarea problemei, având responsabilitatea de a nu transforma țara într-o colonie a Europei de arii și specii protejate în dauna intereselor cetățenilor.

Doamna Director Adi CROITORU îi mulțumește pentru intervenție domnului Șelaru, subliniind faptul că, într-adevăr, trebuie luată o decizie echilibrată în care să nu se permită nici oprirea vânătorii, nici recoltare în exces, fiind necesar un

management al speciei prin care să se aducă un plus valoare și să se mențină siguranța cetățeanului.

Domnul Claudiu DUMITRIU – Președintele Asociației „Alianța pentru Combaterea Abuzurilor”:

- Măsurile propuse sunt favorabile scopului de a vâna urși fără a avea un control riguros
- Asociația „Alianța pentru Combaterea Abuzurilor” a solicitat, de asemenea, o dezbatere pe marginea proiectelor de ordin de ministru
- Fondurile cinegetice trăiesc din vânătoria de trofee
- Trebuie găsite formule de compensare materială a unor servicii prestate în interes public
- singura modalitate de cuantificare a numărului de exemplare de urs brun este prin marcă genetică
- numărul optim de urs nu are fundamentare
- propunerea este ca, până când datele cu privire la exemplarele de urs nu sunt riguros obținute, să se meargă doar pe situații de agresiune în care oamenii trebuie protejați.

Doamna Director Adi CROITORU prezintă câteva clarificări la afirmații domnului DUMITRIU:

- Ministerul Mediului se va implica în mod corespunzător astfel încât extragerea să se realizeze în mod riguros
- Ministerul Mediului va depune proiecte în POIM pentru a finanța activitățile din Planurile de acțiune
- După implementarea activităților de prevenție nu dorim să mai avem incidente de nici un fel.

Domnul Codruț FEHER, Asociația „Alianța pentru Combaterea Abuzurilor”:

- nu este un plan realizat în mod neprofesionist, cu elemente de diletantism și formulări inadecvate;
- problemele fundamentale sunt legate de evaluarea și estimarea numărului de urși, evaluări și estimări care nu s-au realizat pe baze științifice autentice;
- nu există o evaluare a corectitudinii măsurătorilor realizate;
- Ministerul nu deține control și nu comunică suficient cu gestionarii;
- Fără un număr exact al exemplarelor de urs stabilit pe baze științifice, fără posibilitatea falsificării, nu se poate discuta;
- Bogăția genetică a unei specii nu mai poate fi constituită în cazul în care aceasta atinge un prag minim;
- Ecosistemul este autoreglabil, mai ales pentru mamiferele aflate în fruntea lanțului trofic, intervenția omului nefiind una justificată;
- Numeroasele studii care sunt necesare conform planului de acțiune suspus dezbaterii arată că nu se cunosc foarte multe informații, stabilirea numărului optim de urși fiind nejustificată.

Domnul Mugurel DRĂGĂNESCU, Președinte executiv al A.G.V.P.S.:

- Gestionarii fondurilor cinegetice, conform contractelor de gestiune, nu au nici o obligație în a hrăni exemplarele de urs;
- Din 1950 până în prezent nu s-au realizat planurile de management riguroase, fiind date exemple de studii de management din țări în care specia nu există în sălbăcie;
- Cine răspunde de toate pagubele și daunele produse, cine răspunde de atacurile produse de exemplarele de urs asupra oamenilor?
- Scopul final este protejarea omului și a bunurilor acestuia.

- Finlanda are 150-180 de exemplare de lupi, fiind generate două conflicte între această specie și locuitori, solicitându-se ca urmare a acestor conflicte vânarea exemplarelor de lup.

Domnul deputat Attila KORODI:

- în acest moment există o dereglare a populației de urși
- există o problemă în ceea ce privește schimbările dese ale decidenților, fiind pierdută constanta abordărilor unor probleme;
- statul român este speriat în a lua decizii integrative, a descentraliza și a oferi o compensație justă a pierderilor.
- statul român trebuie să își asume responsabilitatea de a plăti tot ce înseamnă costuri întrucât este un interes național în ceea ce privește conviețuirea omului cu animalele sălbatice.

DI. senator Allen COLIBAN, Președintele Comisiei de Mediu a Senatului:

- România are cele mai mari efective de urs brun din Europa și vrem să le conservăm, să ne aducem contribuția la o gestionare responsabilă a populației de urs brun.
- Subliniază faptul că avem nevoie și de specialiști, și de vânători și de fonduri cinegetice, așa cum avem nevoie și de întrebări și răspunsuri din zona civică. Mai subliniază faptul că este important că există o dezbatere pe această temă, un dialog, prin care să se adune date și opinii și în cadrul cărora să se încerce găsirea unor soluții; la fel de important ar fi ca aceste dezbateri să fie făcute cu seriozitate și cu mai puțină de manipulare. Este nevoie de încredere, atât între participanții la această dezbatere, cât și între participanți și populație.
- Planul este perfectibil, există lucruri bune, teme care nu au fost abordate în întâlnirile anterioare: partea de flux de gene, partea de coridoare ecologice, partea de puncte critice. Salută faptul că acestea sunt parte din noul plan și speră că vor fi dezvoltate și studiate în mod amănunțit.

Adresează câteva întrebări punctuale:

- Ce se întâmplă cu proiectul pentru recensământul pe bază de material genetic, care ar fi trebuit să aibă termen de finalizare luna ianuarie a anului 2018? Cum e distribuită populația de urs brun și care sunt zonele critice?
- Care sunt perspectivele pentru anul 2018, cu privire la cotele alocate pentru intervenții?

Pe partea de intervenții:

a) durata cu care se face intervenția, în cazul urșilor problemă; există un interval foarte mare între momentul depunerii dosarului pentru aprobarea derogării și intervenția propriu-zisă? [producerea unui eveniment și data la care se primește derogarea pentru intervenție, în baza dosarului; în aceste condiții, cum mai poate fi identificat ursul care a cauzat pagube?] acest lucru provoacă neîncredere din partea populației cu privire, pe de o parte, la eficiența întregului proces de acordare a derogărilor și, pe de altă parte, cu privire la eficacitatea

b) Partea financiară: despăgubirile acordate populației pentru pagubele suferite; partea de finanțări pentru fondurile cinegetice (administratorii se bazează pe vânătoare pentru obținerea fondurilor necesare continuării activității); finanțări pentru măsuri de prevenție (garduri electrice, zone tampon etc); măsuri legislative – necesar sprijinul specialiștilor pentru măsuri bine fundamentate, pentru a se evita măsurile populiste.

Doamna Director Adi CROITORU precizează următoarele:

- Proiectul la care face referire domnul COLIBAN a fost finalizat de ICAS în luna ianuarie, rezultatul acestui proiect constituindu-l Planul Național de Acțiune pentru conservarea ursului brun în România, ca și parte componentă a Planului de Management al ursului brun în România.
- Acestea vor fi aprobate, conform procedurii legale, prin ordin de ministru la sfârșitul lunii mai, după care ministerul va demara selecția de parteneri pentru a depune, în POIM, un proiect de tip B, care să finanțeze măsurile și activitățile din Planul de Acțiune. Se va pune accent pe: zone tampon, în zonele de conflict, în care să se facă plantări de alun, zmeură și alte resurse vegetale; garduri electrice; management adecvat al deșeurilor;
- Nivelul de intervenție: la momentul actual posibilitatea de acorda încă 98 de derogări, din 140; fiecare derogare doar în urma unor evenimente justificate, doar pe baza unor dosare complete. APM-uri, Garda de Mediu, implicate. În cazurile grave, care implică atacuri ale urșilor asupra oamenilor, emiterea derogării se face imediat.
- Legislația: trebuie intervenit pe partea de pagube, mai ales în cazul atacurilor asupra oamenilor; la momentul actual nu sunt prevăzute despăgubiri pentru persoanele care au avut de suferit în urma unor atacuri ale urșilor și acest lucru trebuie rezolvat cât mai repede.

Domnul OTVOS Mozes, președinte Asociația Crescătorilor de Bovine din județul Covasna

- Ședințe ale crescătorilor de animale și producătorilor agricoli, la nivelul județului, în urma numeroaselor evenimente în care sunt implicați urși brun.
- Reclamă lipsa oamenilor care să aibă grijă de animale, aceștia fiind speriați de prezența urșilor, atât ziua, cât și noaptea.
- Reclamă probleme cu prezența urșilor în intravilanul localității Sfântu Gheorghe;
- Face un apel către autorități pentru rezolvarea cât mai rapidă a problemei;
- Consideră că măsura cea mai potrivită este acordarea de cote de vânătoare pentru extragerea surplusului de urs brun.

Domnul KELEMEN Atila Marton, Consiliul Județean Mureș

- Protecția naturii și vânătoarea nu sunt contradictorii.
- Planul de acțiune este perfectibil, era absolut necesară dezvoltarea unui asemenea plan.
- Problema principală o constituie rezolvarea conflictului om-urs brun.
- Intervenția doar asupra animalelor care creează probleme.

Întrebări punctuale:

- Care este ultima linie de protecție pentru urși?
- Cine poate proteja real specia?

- Doar asociațiile de vânătoare au resursele umane și materiale necesare să facă acest lucru. Garda de Mediu nu poate face față, nici Garda Forestieră. Singurele entități care pot interveni în teren sunt asociațiile de vânătoare.
- Mecanism: vânătoarea să fie permisă într-o anumită măsură, astfel încât gestionarii să poată să-și asigure fondurile necesare îngrijirii speciei.
- Să fie acordate compensații financiare asociațiilor de vânătoare, care au în fondurile administrate efective de urs brun.

Domnul Emil STROIA – Asociația de Vânătoare “Munții Carpați”

- Ursul brun reprezintă o valoare atunci când este vânat.
- România, cea mai reprezentativă populație de urs brun din Europa, rezultat al unei gestionări profesioniste a speciei de-a lungul timpului. Managementul populațiilor de carnivore mari s-a făcut pe baza unor studii, a cercetărilor și colaborării dintre diferitele instituții cu atribuții în domeniul silvic.
- Pagubele din prezent au ca și cauză interzicerea vânătorii. Este necesară reducerea birocrăției, pentru ca gestionarii de fonduri cinegetice să poată interveni cât mai rapid, în situații de urgență.
- Planul de Acțiune trebuie modificat astfel încât să fie specificat rolul de intervenție al gestionarilor de fonduri cinegetice.
- Este necesară asigurarea hranei complementare mai ales în anii fără fructificație, pentru prevenirea conflictelor și reducerea nivelului pagubelor.
- În cazul în care nu se iau măsuri adecvate, oamenii vor încerca să rezolve problemele cu metode proprii.

Domnul PAPP Cristian Remus – WWF România, Coordonator național proiecte - coridoare, arii protejate și sălbăticie

- Scopul Planului de Management pentru ursul brun din România este menținerea pe termen lung a populației și a habitatului acestei specii într-o stare de conservare favorabilă, în coexistență cu oamenii. În acest context, nu se poate face referire la vânătoare, ca principală metodă de prevenire a conflictului om-urs;
  - Aceasta este o măsură reactivă și nu preventivă și contravine dezideratului specificat anterior. Această abordare prin care încercăm să tratăm nu cauza, ci efectele nu poate diminua conflictele dintre om și urs.
  - Se prezintă o situație a extragerilor de urs brun, respectiv a numărului conflictelor între anii 2007-2016. Se face referire la faptul că în anul 2015 s-a extras aprox. 8% din populația de urs, adică de două ori mai mult decât sporul natural estimat; cu toate că numărul urșilor extrași a depășit cu mult sporul natural, estimările următoare referitoare la mărimea populației au indicat în continuare o creștere exponențială, ceea ce nu se justifică biologic și nici matematic.
- De asemenea, cu toate că numărul urșilor împușcați a fost ridicat, s-a constatat că numărul pagubelor nu s-a diminuat.
- Se propune mai întâi vânătoarea urșilor și abia apoi realizarea unor studii precum determinarea optimului populațional, a sporului natural etc. Se reiterează ideea că este necesară aplicarea unor metode credibile, bazate pe știință adevărată, în principal pe efectuarea analizelor genetice.

Se face referire la țări, precum Estonia, care au aplicat măsuri eficiente de diminuare a conflictelor om-urs brun: garduri electrice, câini specializați și alte repelente, prin care au reușit o reducere cu aprox. 90% a numărului de conflicte, fără să se apeleze la vânătoare, ca măsură de prevenire a conflictelor.

Promovarea vânătorii ca metodă de management, fără informații suplimentare despre mărimea populației, sporul natural, nu va avea efectul scontat. Utilizarea aceleiași metode și în viitor nu va avea rezultate eficiente, iar viața oamenilor va continua să fie pusă în pericol.

Optimul populațional, care stă la baza elaborării întregului plan, calculat la 4000 de exemplare, fără a se ține cont de hrana suplimentară a cărei scop este să creeze densități mari de urși. Administrarea hranei complementare este de natură să afecteze comportamentul urșilor; în plan, se propune ca locurile de administrare a hranei să nu fie situate la o distanță mai mică de 2 km de zonele locuite, pe când acestea n-ar trebui amplasate la o distanță mai mică de 5 km, în linie dreaptă, de zonele locuite.

Principala metodă de estimare a mărimii populației, pe baza măsurării și identificării urmelor nu este eficientă din cauza numeroaselor erori ce pot apărea în procesul de numărare (numărare dublă, urme deteriorate).

Metoda recomandată, cea a analizelor genetice, ar trebui detaliată în plan, pentru a fi accesibilă tuturor gestionarilor.

Sistemul de compensare a pagubelor trebuie simplificat, pentru a încuraja oamenii să raporteze pagubele.

Concluziile întâlnirii cu reprezentanții Platformei UE privind coexistența între oameni și carnivorele mari, neintroduse în această variantă a planului.

Zonarea propusă în plan să nu încurajeze vânătoarea.

Domnul Daniel BUCUR – Fundația CONSERVATION CARPATHIA

- Vânătoarea, ultima măsură care să fie folosită pentru controlul populațional.
- Observațiile Fundației asupra planului de acțiune trimise către Ministerul Mediului, înainte de organizarea dezbaterii publice.
- Cartarea habitatelor să se facă ținându-se cont de proiectele de dezvoltare propuse.
- Datorită pierderii continue a habitatelor, cifra reprezentând optimul populațional al populației de urs brun ar trebui recalculată și adaptată realității.
- Implementarea la nivel național al unui sistem real de evaluare a efectivelor, care să nu lase loc erorilor, în special al unuia bazat pe analiză genetică.

Propuneri:

- laborator de analiză genetică în România;
- experți pe vânătoare în cadrul Ministerului, care să verifice eficiența implementării acestui plan de acțiune.
- Trebuie să se țină seama, în mod special, de Impactul cumulat al mai multor proiecte care au loc în habitatul ursului.
- Hrănirea complementară va trebui oprită, în mod gradual.

Domnul Jozsef KIS - reprezentant primăriei din județul Covasna.

- Solicită actualizarea statisticilor privind numărul de urși brun, în conformitate cu situația reală din teren.

- Solicită acordarea unor ajutoare financiare gestionarilor de fonduri cinegetice, care se acopere cheltuielile acestora cu îngrijirea speciilor strict protejate.
- Scoate în evidență problemele locuitorilor din comuna Zagon, care sunt într-o situație dificilă din cauza numărului mare de urși, fiind raportate numeroase conflicte între exemplarele de urs brun și oameni
- Face apel la soluționarea cât mai rapidă și într-un mod cât mai bun a acestei probleme, ținând cont de realitatea din teren.

Domnul Dumitru CARHAȚ, Asociația Cinegetică “Ursul Brun”

- Expune situația financiară dificilă a gestionarilor de fonduri cinegetice; mare parte din fonduri sunt cheltuite pentru asigurarea hranei mistreților, iar mare parte din aceasta este consumată de urs.
- Fondurile nu se pot întreține în lipsa vânătorii ursului brun; aceasta, efectuată mai ales cu vânătorii străini, asigura o mare parte din fondurile necesare funcționării în bune condiții a fondurilor.
- În prezent, mare parte din fonduri pentru administrare sunt asigurate de gestionari.
- Personalul de specialitate al fondurilor, singurul în măsură să asigure un management eficient al ursului, să împiedice braconajul.
- Recensământul populației de urs brun nu poate fi făcut cu exactitate, dar pot fi folosite metode moderne (camere foto), în combinație cu metodele tradiționale (evaluarea urmelor), despre care se știe că pot genera erori.

Domnul Istvan FODOR, Primăria comunei Bodoc/Asociația vânătorilor și pescarilor sportivi comuna Bodoc

- Își exprimă nemulțumirea cu privire la situația actuală a modului de management al populației de urs brun.
- Își exprimă dezacordul în ceea ce privește posibilitatea ca Jandarmeria să se ocupe de cazurile în care este implicată fauna sălbatică, subliniind faptul că nu este de competența Jandarmeriei să se ocupe de astfel de cazuri.
- Necesitatea unor acțiuni concrete în ceea ce privește rezolvarea situației actuale, de conflicte din ce în ce mai dese între om și ursul brun.

Doamna Director Adi CROITORU face o scurtă referire la scrisoarea adresată de către Ambasada României la Paris autorităților franceze, prin care țara noastră se interesează de posibilitatea ca partea franceză să preia o parte din surplusul de urs brun din România. Sub presiunea unor posibile proteste publice din partea fermierilor, cererea României a fost respinsă.

Dna. Manon DENE, HUMANE SOCIETY INTERNATIONAL, reprezentant Agent Green, ține un discurs în limba engleză, mai jos fiind traducerea în limba română a ideilor principale:

- Exprimă îngrijorarea organizației din care face parte cu privire la faptul că, în planul de acțiune, se face referire la vânătoarea la trofeu și la introducerea unor cote de intervenție în absența unui studiu fundamentat științific.

- Planul de acțiune propune o cotă de vânătoare de aproximativ 10% din populație, care este estimată de autorități ca fiind cuprinsă între 6050 și 6640 de urși; o astfel de cotă ar permite recoltarea sau capturarea a peste 600 de urși bruni în fiecare an.
- Solicită autorităților române precauție în ceea ce privește controlului populației prin mijloace letale sau utilizarea altor metode care ar putea avea un impact negativ asupra supraviețuirii ursului.
- Solicită Ministerului Mediului implementarea unor programe de monitorizare și management durabil al populației de urs brun, anterior stabilirii unor cote de vânătoare.
- În conformitate cu Planul de acțiune pentru conservarea populației de urs brun din România, este propusă vânătoarea unui număr mare de urși în fiecare an, în ciuda lipsei de cunoștințe despre mărimea exactă a populației sau a altor parametri importanți ai populației, cum ar fi: sporul natural; rata natalității; rata mortalității populației de urși în România. În lipsa unor date atât de importante pentru managementul speciei, propunerea unei cote de vânătoare care să depășească sporul natural ar putea provoca declinul ireversibil al ursului brun în România și reprezintă o amenințare directă la supraviețuirea speciei.
- Dacă Ministerul a ținut o evidență a conflictelor și a daunelor care au avut loc în anii anteriori, părțile interesate, implicate în soluționarea conflictului între oameni și urși și conservarea speciilor din România, să aibă acces la aceste înregistrări.
- Face referire la faptul că legea națională din România este conformă cu Directiva UE privind habitatele, care acordă statelor membre dreptul de a utiliza derogări care să permită controlul gestionării carnivorelor mari protejate la nivel național pentru a opri daunele grave produse animalelor și culturilor și pentru a proteja sănătatea și siguranța publicului, cu condiția să nu existe o alternativă satisfăcătoare și derogarea să nu dăuneze menținerii populațiilor speciilor într-o stare favorabilă de conservare.

Domnul Dragoș HÂRJOABĂ, Asociația Societatea Cinegetică “Someșul” Rodna prezintă o serie de observații:

- refuzul autorităților europene de a prelua din surplusul de urs brun;
- Directiva Habitate nu interzice vânătoarea la urs, în cazul unor populații viabile și când relocarea nu a reprezentat o soluție;
- relocarea nu poate fi singura soluție;
- despăgubiri acordate cu foarte mare greutate (există cazuri în care, din cauza birocrăției, pagubele nici nu au mai fost raportate);
- SUAS-ul nu funcționează; cel mai important rol îl are prevenția;
- Jandarmeria nu va putea gestiona problema intervențiilor din cauza lipsei echipamentului adecvat și al experienței.
- Ursul poate fi stăpânit doar prin două metode: vânătoarea și braconajul.
- În legătură cu planul de acțiune pentru lup, se face observația că omul nu poate fi considerat concurent pe specia pradă.
- Câinii hoinari reprezintă o problemă pentru toate fondurile de vânătoare.
- În concluzie, se apreciază că proiectele de planuri de acțiune pentru cele două specii reprezintă o variantă de pornire, sunt o cale de a intra în normalitate și sunt perfectibile.

Domnul Dragoș Gh. BERCĂROIU, Vicepreședinte, Asociația Crescătorilor de Animale Agrozootehnica.

- Face referire la un dosar de despăgubire (vacii atacate și ucise de urs, în august 2015) care a rămas nerezolvat, cu toate că exista o decizie în acest sens a Gărzii Forestiere (ianuarie 2016). Datorită acestui fapt, la următoarea pagubă suferită, nu s-a mai constituit un dosar de pagubă, considerându-se un demers inutil.
- Face apel la rezolvarea situației astfel încât crescătorii de animale din zona Breaza să își poată desfășura activitățile în condiții normale.

Doamna Paula CIOTLOȘ, Asociația Milioane de Prieteni Brașov:

- Își exprimă nemulțumirea pentru faptul că Asociația nu a fost consultată în procesul de realizare a planului, deși aceasta are în grijă una dintre cele mai mari rezervații de urși la nivel internațional.
- Exprimă disponibilitatea Asociației de a participa la acțiunile de salvare a exemplarelor de urs brun aflate în dificultate.
- Se face referire la unele măsuri prin care s-a încercat împiedicarea intrării urșilor în intravilan, respectiv utilizarea unor containere de gunoi anti-urs, în unele localități (Băile Tușnad). Măsura nu a funcționat, deoarece populația nu ar fi utilizat corect containerele. Se dorește informarea și conștientizarea populației cu privire la problema depozitării corecte a deșeurilor.

Domnul Marian ILIE:

- Trebuie găsite soluții adecvate pentru rezolvarea problemei ursului brun, în localitățile de pe Valea Prahovei, astfel încât populația să își poată desfășura activitățile în condiții normale.
- Măsurile prevăzute în cadrul planului de acțiune trebuie aplicate, chiar dacă acest document nu este unul perfect.

Domnul Octavian ANGHEL, RNP-ROMSILVA:

- Exprimă aprecierea la adresa silvicultorilor și vânătorilor, care s-au ocupat de-a lungul timpului de gospodărirea faunei cinegetice. Datorită lor, populațiile de carnivore mari și speciile suport au prosperat, chiar dacă au existat cote consistente de vânătoare. Practic, a fost vorba de exploatarea unor resurse ușor regenerabile, făcută în mod rațional, prin metode cu specific local, dar după legi și regulamente solide.
- Datorită politicii agresive de protecție se generează numeroase probleme sociale, economice, materiale, umane, juridice. Ca urmare, este necesară revenirea la lucrurile cunoscute și bine făcute, din trecut, care au generat stabilitate și au asigurat conservarea biodiversității.
- Populația de mari carnivore este suficient de mare pentru toate formele de exploatare și intervenții raționale, inclusiv vânătoare.
- Se susține reintroducerea activității de vânătoare, practicată prin cote de recoltă, ca metodă riguroasă și eficientă de gestionare a populațiilor de carnivore.

Domnul Octavian ANGHELESCU:

- Reclamă lipsa măsurilor de evitare a conflictelor om-urs în Bușteni; containerele de deșeuri nu sunt protejate împotriva urșilor.

- Este necesară aplicarea mai multor măsuri.
- Gardurile electrice reprezintă o soluție de evitare a conflictelor.

Domnul senator Emanoil SAVIN, vicepreședinte Comisia pentru Mediu din Senatul României îi răspunde domnului Anghelescu referitor la afirmațiile privind lipsa măsurilor de evitare a conflictelor om-urs în Bușteni, asigurându-l că primăria a luat măsuri necesare în zonele în care au fost întâlnite astfel de probleme.

Domnul Nicu PÂRLOG, jurnalist de mediu:

- Atât urșii cât și lupii au conviețuit și chiar au supraviețuit în România alături de populație și implicit de vânători;
- Presiunea antropică, braconajul și ONG-urile, principalele probleme cu care se confruntă populația de urs brun în România.

Doamna Emilia RADU, Institutul de Biologie București din cadrul Academiei Române:

- Planul de acțiune nu are la bază un sistem de monitorizare implementat la nivel național, astfel încât să fie desfășurat un management adaptativ pe baza datelor colectate;
- Metodele de evaluare a populației sunt imperfecte, fiind bazate pe urme din teren, metode realizate de entități aflate în conflict de interese;
- Necesitatea unei metodologii actualizate pentru evaluarea populației de urs brun;
- Trebuie știut cum sunt folosite resursele naturale din habitatul ursului;
- Toate datele colectate necesare cunoașterii problematicei ursului trebuie gestionată de Ministerul Mediului, dar cu acces liber factorilor interesați;
- Cotele anuale de recoltare sunt nejustificat propuse; vânătoarea de trofee afectează fondul genetic al speciei;
- Modalitate de intervenție profesionistă în cazul exemplarelor de urs care creează probleme;
- Managementul defectuos al deșeurilor reprezintă o mare problemă, hrănirea ursului fiind realizată astfel cu elemente improprie alimentației acestei specii

Doamna Paula CIOTLOȘ, Asociația Milioane de Prieteni Brașov răspunde la afirmațiile făcute de antevorbitorii dumneaei, menționând că nu se pune ursul înaintea omului, dar atât timp cât există metode alternative de rezolvare a conflictului om-urs, este moral și etic ca acestea să fie aplicate.

În încheiere, **Doamna Director Adi CROITORU** face următoarele precizări:

- Ministerul Mediului va face tot ceea ce ține de instituție pentru a veni atât în sprijinul speciei, dar mai ales în sprijinul omului;
- Observațiile în scris se pot transmite în continuare, conform prevederilor legale în vigoare.